

In *Onderworpen* wordt een nieuwe islamitische wereldorde voorbereid. Foto Phile Deprez

De keuze om twee voorstellingen te combineren, is een gelukkige. En dan valt er ook nog genoeg te lachen.

Platform
Theater

Onderworpen

Van Michel Houellebecq door NTGent, regie Johan Simons en Chokri Ben Chikha. 23/4, Stadsschouwburg Amsterdam. Tournee (apart en als tweeluik) t/m 1/7.

Platform/Onderworpen is een ambitieus, intrigerend project.

Een van heftigere momenten tijdens de première van *Platform/Onderworpen*, het grote Houellebecq-tweeluik van Johan Simons en NTGent, kwam voor rekening van een oudere dame in het publiek. Zeker 20 seconden schalde het popliedje *Mmmh* van Hanson, haar niet zachte ringtone, door de zaal. En dat is lang.

De dame was daar niet neergezet door regisseur Simons. De acteurs keken alsof ze water zagen branden. Eigenlijk wel passend: alsof de westerse consumptiemaatschappij de afrekening met haar kernwaarden op het podium niet kon tolereren en op magische wijze ingreep door de strakke regie te verstoren met een van haar afschuwelijkste voortbrengsels: de tienerpopband Hanson.

Niet dat het grote Houellebecq-tweeluik van NTGent en Johan Simons slecht is. Het is een ambitieus en grotendeels intrigerend theaterproject dat heel de late carrière van Simons omvat. *Platform* is een remake van dezelfde voorstelling twaalf jaar geleden; *Onderworpen* is nieuw. Beide zijn bewerkingen van romans van Michel Houellebecq, namelijk *Plateforme* (2001) en *Soumission* (2015). Het is vier uur onversneden toneel over onderwerpen die er nu toe doen: Europa, islam, liefde. De voorstellingen toeren als tweeluik en afzonderlijk door het land.

Tip: als u er maar één gaat zien, laat het dan *Platform* zijn. Of anders het complete tweeluik als marathon, want de combinatie van deze twee is goed gekozen. In *Platform*, dat begin deze eeuw speelt, zien we de laatste stuip trekkingen van het decadente westen. In *Onderworpen*, dat in 2022 speelt, is te zien hoe op de puinhopen van een ingestort (Frank-)rijk een nieuwe islamitische wereldorde wordt voorbereid. Frankrijk heeft dan een 'gematigde moslim' als president gekozen en die voert prompt een sharia-light in.

Toch valt er ook te lachen. *Platform* kan met een beetje goede wil een tragikomedie worden genoemd. Het liefdesverhaal over Michel (Van Watermeulen) en Valérie (Sara De Bosschere) is geestige satire. Samen ontwikkelen ze Eldorado Afrodite, een reisformule die is gericht op goedkope seks in exotische landen. Zoals Michel het zegt: het westen is steenrijk en heeft behoefte aan seks; de rest van de wereld heeft geen geld, maar wel een lichaam. Win-win! Een belachelijk idee, dat lijkt te werken, totdat moslimfundamentalisten de boel terroriseren en er doden vallen. De spelers dienen die satire zo boter- vet op, dat er weinig anders op zit dan te lachen om alle overdrijvingen en het hyperhedonisme dat hier ten- toongesteld wordt. In die pijnlijke tegenstelling ligt het succes van deze voorstelling verscholen.

Als *Platform* de onderbuik aanspreekt, dan doet *Onderworpen* dat met het hoofd. Simons regisseerde het stuk met de Belgische theatermaker Chokri Ben Chikha. Hoofdper- soon François (Van Watermeulen) is universitair docent en wordt ontsla- gen zodra de moslimbroederschap in Frankrijk de verkiezingen in 2022 wint. De Sorbonne wordt een islamitische universiteit: vrouwen mogen er niet langer doceren, mannen moeten zich bekeren. François weigert.

In plaats van conflict, zien we in *Onderworpen* een gedachtegang uit- gespeeld. Hoe een emotioneel fail- liete man (lees: onze samenleving) langzaam zijn enige zekerheid in het leven, zijn atheïsme, opgeeft. Hoog- tepunt is een scène waarin de tot de islam bekeerde rector (fascinerend gespeeld door Mourade Zeguendi) François de vraag stelt wat voor mens hij wil zijn. Theater als denkoefening, dat is *Onderworpen*. Wat eromheen gebeurt, doet nogal rommelig aan. Het hapert nog te veel, in de span- ningsboog, in de tekst, bij de spelers. Misschien is *Onderworpen* scherp- zinniger, maar *Platform* is beter.

Vincent Kouters

Foto: Anna van Kooij

de Volkskrant 25/04/2017, bladzijden 40 & 41

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via de Volkskrant

